

**Către: Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării**

Nr. 73-25/EC din 23 mai 2025

*Ref: proiectului de Lege cu privire la antreprenoriat, număr unic 345/MDED/2025*

Asociația Businessului European (EBA Moldova) se adresează în contextul consultărilor publice cu privire la proiectul de Lege cu privire la antreprenoriat, și urmare a examinării comunicăm următoarele propuneri la proiectul menționat.

**La Articolul 4. Principiile de bază de desfășurare a activității de antreprenoriat**

lit. b) protecția drepturilor antreprenorilor - măsurile de protecție a datelor cu caracter personal și de securitate cibernetică trebuie să fie adecvate și proporționale cu riscurile identificate sau eventualele riscuri ce pot surveni. Această propunere este necesară pentru a exclude eventualele abuzuri din partea autorităților publice de a impune asigurarea unor măsuri exorbitante și disproporționale eventualelor riscuri

lit. e) proceduri administrative simple – de completat cu *reducerea poverii administrative a antreprenorilor în cazul solicitărilor sistematice de informații și/sau realizarea unor analize a datelor și informațiilor din gestiune în cadrul proceselor administrative, contravenționale și penale, prin consumul de date prin intermediul platformei de interoperabilitate dacă aceste informații sunt accesibile și/sau prin compensarea cheltuielilor administrative suportate de antreprenor pentru producerea informațiilor solicitate.*

Această completare este una extrem de importantă în condițiile în care, în ultima perioadă de timp, instituții precum: ARBI, CNA, INI, PG, Comisia de vetting/prevetring etc. - solicită în mod sistematic în cazul clienților pentru perioade de 15-20 ani, de a prezenta gratuit și într-un termen restrâns, suma tranzacțiilor realizate de către anumiți clienți, iar în alte cazuri, se solicită efectuarea unor analize ample și detaliate cu privire la modalitatea de achitare (cash/numerar), prezentarea datelor bancare ale clientului, verificarea prin intermediul unor aplicații mobile/baze de date a oricărui servicii prestate către client- fapt care determină costuri de timp, de forță de muncă și cheltuieli financiare suplimentare.

**La Articolul 5. Condiții generale de desfășurare a activității de antreprenoriat**, al. (2) *Activitatea de antreprenoriat poate fi desfășurată de către tineri cu vârsta cuprinsă între 16 - 18 ani, ... necesită o precizare prin completarea cu sintagma și de către tineri astfel încât să fie evitată interpretarea eronată cu al. (1)*

**La Articolul 6. Forme de desfășurare a activității de antreprenoriat** propunem de a fi reglementat sucursala persoanei juridice străine ca formă de antreprenoriat, or, la moment, această formă de organizare (care nu deține personalitate juridică în sensul art. 241 din CC) nu este reglementată ca formă de antreprenoriat. Articolul 241. Sucursala persoanei juridice străine în Republica Moldova. A se vedea [https://www.legis.md/cautare/getResults?doc\\_id=146020&lang=ro#](https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=146020&lang=ro#)

### **La Articolul 9. Drepturile și obligațiile întreprinderii**

Un aspect important care există în legea veche care se referă la dreptul de a nu utiliza ștampila umedă a întreprinderii: *Antreprenorii nu sunt obligați să dețină și să aplice ștampila proprie pe înscrisuri de orice natură*. În cazul în care legislația prevede necesitatea aplicării ștampilei întreprinderii sau întreprinzătorului, cerința se consideră îndeplinită dacă înscrisul este semnat olograf sau cu semnătură electronică, de persoana împuternicită de întreprindere sau de către întreprinzător.

[https://www.legis.md/cautare/getResults?doc\\_id=147619&lang=ro#](https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=147619&lang=ro#)

Respectiv antreprenorul decide de unul singur să utilizeze sau nu ștampila. Lipsa acestor prevederi specifice va îngreuna activitatea antreprenorilor și mediului de afaceri de a aplica ștampila pe orice document. Se necesită menționarea acestui drept pentru a evita riscul unor interpretări eronate.

### **Recunoașterea antreprenoriatului digital și financiar**

Deși legislația sectorială din Republica Moldova reglementează domenii precum plățile electronice, semnătura digitală și crowdfunding-ul, proiectul de lege nu face trimitere directă la ecosistemele digitale ca vectori de dezvoltare antreprenorială.

Propunem introducerea unei secțiuni dedicate antreprenoriatului digital și financiar, care să:

- recunoască contribuția furnizorilor digitali (bănci digitale, EMI, fintech, platforme alternative) în sprijinirea antreprenorilor și IMM-urilor;
- încurajeze utilizarea sandbox-urilor tehnologice și a parteneriatelor public-privat pentru testarea de soluții financiare digitale;
- susțină integrarea soluțiilor digitale autorizate în procesele administrative ale antreprenorilor.

### **Accesul la finanțare – diversificarea surselor**

Legea nr. 181/2023 privind serviciile de finanțare participativă reglementează expres crowdlending-ul și activitatea platformelor de intermediere. Totuși, proiectul Legi privind antreprenoriatul nu face nicio trimitere la aceste mecanisme moderne de finanțare ca instrumente reale pentru sprijinirea IMM-urilor și a start-up-urilor.

Propunem integrarea explicită a surselor alternative de finanțare deja reglementate – precum crowdlending-ul, factoring-ul digital, leasingul online – în politica antreprenorială națională. Mai precis:

- menționarea acestor opțiuni în secțiunea dedicată accesului la finanțare;
- promovarea colaborării între IMM-uri și platforme licențiate;
- încurajarea autorităților publice să utilizeze și să susțină aceste instrumente în programele de sprijin economic.

### **Digitalizarea ciclului de viață antreprenorial – abordare integrată**

Înregistrarea online, e-Factura, Cabinetul antreprenorului și alte instrumente digitale există, însă proiectul nu propune o viziune integrată privind digitalizarea completă a ciclului de viață antreprenorial.

În acest sens venim cu propunerea de promovare a unui ecosistem interoperabil care să permită:

- fluxuri digitale integrate (înființare firmă – cont bancar – autorizare);
- posibilitatea antreprenorilor să înregistreze compania prin intermediul băncii, EMI, fintech - platforme care pot fi autorizate de ASP, iar schimbul de date sa fie efectuat prin intermediul API-urilor
- interoperabilitate cu sistemele bancare și de contabilitate electronică;
- standarde API deschise pentru interacțiunea cu instituțiile publice.

### **Stimulente pentru digitalizarea IMM-urilor**

În prezent, nu sunt prevăzute măsuri concrete pentru a stimula digitalizarea proceselor interne ale întreprinderilor. Astfel propunem includerea unor facilități fiscale sau granturi pentru IMM-urile care:

- adoptă soluții digitale pentru contabilitate, gestiune, CRM, e-commerce;
- implementează tehnologi care reduc costurile administrative și cresc competitivitatea.

### **Dialog public–privat structurat pentru antreprenoriul digital**

Deși proiectul prevede mecanisme generale de consultare, nu este creat un cadru formal pentru colaborare continuă cu ecosistemul digital. În acest sens propunem instituirea unui Consiliu Consultativ pentru Antreprenorat Digital și Financiar, format din 2 reprezentanți ai autorităților publice, băncilor digitale, EMI-urilor, fintech-urilor și mediului academic, cu rol de consiliere în elaborarea și monitorizarea politicilor de sprijin antreprenorial.

### **Calendar tranzitoriu pentru aplicarea legii**

Intrarea în vigoare după o perioadă de 2 ani poate crea incertitudine pentru actorii care dezvoltă deja soluții adaptate la noile realități economice. Propunem considerarea unei abordări etapizate, care să permită aplicarea anticipată a unor prevederi (în special cele legate de digitalizare, înregistrare online, interacțiune cu autoritățile) prin regimuri tranzitoriu sau voluntare.

Rămânem la dispoziția Dvs., exprimând deschiderea și disponibilitatea comunității de afaceri de a oferi suportul și expertiza necesară în vederea ajustării cadrului legal pentru realizarea unei dezvoltări sustenabile în termen lung.

**Cu respect,**

**Mariana RUFA,**  
**Director Executiv**  
**Asociația Businessului European**

Ex: [eugen.cozmulici@eba.md](mailto:eugen.cozmulici@eba.md)

Tel: 079188919